

Verantwoordings- en controle instructie

2024

Meerkosten COVID-19

GGD – VWS

Opgesteld door: Ministerie VWS

Inleiding

In 2020 zijn de GGD 'en geconfronteerd met extra kosten in verband met het bestrijden en beheersen van COVID-19. Op basis van de wet Publieke Gezondheid (PG) hebben GGD 'en extra taken en opdrachten van de minister gekregen. De meerkosten worden door het ministerie van VWS direct vergoed aan de GGD 'en. In de brief van 20 juli 2020 zijn de uitgangspunten voor deze meerkostenregeling uitgewerkt. De regeling van de vergoeding van de meerkosten is van toepassing voor 2020, 2021, 2022 en 2023. Deze verantwoordingsinstructie gaat over de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024. VWS heeft met de GGD'en afspraken, vastgelegd in de financiële bijlage bij de kaderbrief van 18 november 2022, gemaakt over doorlopende verplichtingen van meerkosten die na 1 juli 2023 doorlopen. Er zijn ook afspraken gemaakt over de vergoeding van de kosten die te maken hebben met de zogenaamde ICAM claim (datalek).

GGD'en dienen zich over 2024 te verantwoorden over de gemaakte meerkosten in één verantwoording, waarbij wel onderscheid is gemaakt in:

- De kosten (doorlopende verplichtingen) die betrekking hebben op de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.
- De eventuele kosten als gevolg van de ICAM claim en de Parlementaire Enquête betrekking hebbend op de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Met ingang van het jaar 2022 worden GGD'en verzocht in een afzonderlijke opgave verantwoording af te leggen over de meerkosten COVID-19. Dit houdt verband met de aanvullende zekerheid die het Ministerie van VWS vraagt aan de accountant bij deze verantwoording. Van de externe accountant wordt gevraagd een oordeel te geven bij de verantwoording meerkosten en specifiek of de weergegeven kosten in de Verantwoording meerkosten Covid-19 in alle van materieel belang zijnde aspecten in overeenstemming zijn met de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten Covid-19 GGD. De controleverklaring wordt conform het voorschreven format afgegeven. Het format is opgenomen in bijlage 2. Het betreft hier een standaard 805 opdracht.

- In 2024 zijn geen aanvullende brieven meer gestuurd. De brief VWS 30 augustus 2023 doorlopende verplichtingen kenmerk 3659592-1052227-PDCV is de laatste brief die naar de GGD-en is gestuurd.

Daarnaast is in december 2024 een brief gestuurd over de afkoop van de meerkosten verplichting. Deze brief is niet van toepassing voor het jaar 2024.

De verantwoording van de meerkosten vindt plaats in de apart op te stellen verantwoording meerkosten die uiterlijk 1 september 2025 voorzien van een controleverklaring ingediend moet zijn bij het ministerie van VWS. In deze verantwoordings- en controle instructie worden nadere voorschriften en uitgangspunten verstrekt voor het opstellen van de verantwoording. Daarnaast zijn in deze instructie aanwijzingen opgenomen voor de accountant die belast is met de controle van deze verantwoording.

De verantwoordings- en controle instructie is tot stand gekomen in nauw overleg met vertegenwoordigers van de NBA, de GGD'en en het ministerie van VWS.

Deze instructie heeft alleen betrekking op de meer (en minder) kosten die bij VWS in het kader van het bestrijden en beheersen van COVID-19 worden gedeclareerd. De uitgangspunten en instructies gelden dus **specifiek en alleen** voor de meer- en minderkosten die vallen onder afspraken met het ministerie van VWS en **NIET** voor de reguliere en overige specifieke exploitatielasten/opbrengsten en balans van de GGD.

In geval van eventuele onduidelijkheden/discussie over de definitie van specifieke meerkosten, overige meerkosten en minder kosten of over de afgrenzing met de normale activiteiten van de GGD, kan contact worden opgenomen met DienstpostbusIZBFinancien@minvws.nl

Deel 1 instructie voor de GGD

1.1 Format Verantwoording

De meerkostenregeling heeft betrekking op de vergoeding die VWS direct aan de GGD 'en betaalt in verband met de kosten COVID- 19. De verantwoording 2024 vindt plaats in de separate verantwoording meerkosten (zie tabel meerkosten in bijlage 1). De verantwoording wordt via de voorzitter van de Veiligheidsregio aangeboden aan het ministerie van VWS.

De accountant geeft een controleverklaring af bij de verantwoording meerkosten. Deze verklaring is conform het hiervoor vastgestelde model (zie bijlage 2).

1.2 De definitie voor de meerkosten:

Definitie Doorlopende verplichtingen periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024

De term 'doorlopende verplichting' is alleen van toepassing op de verplichtingen en kosten die direct voortkomen uit de eenzijdige opdracht van de minister aan de GGD'en die 30 juni 2023 afloopt. Omdat er na 30 juni 2023 onder het bevel geen nieuwe activiteiten meer kunnen worden ondernomen gaat het bij deze inventarisatie om (uiteindelijk) aflopende verplichtingen die nog tijdelijk doorlopen.

Kosten die worden opgenomen in het overzicht moeten voldoen aan het volgende:

- Het moet gaan om meerkosten direct voorkomend uit de eenzijdige opdracht die de minister via de opdracht- en kaderbrieven betreffende maatregelen COVID-19 aan de GGD heeft gegeven. Voor deze kosten geldt dat ze niet via een andere weg bekostigd worden;
- Aan iedere doorlopende verplichting of kosten ligt een gedegen onderbouwing ten grondslag zoals bijvoorbeeld een contract of balanswaarde en de verplichting vloeit voort uit een contract dat uiterlijk 30 juni 2023 is aangegaan.
- Kosten die verband houden met de afwikkeling van de meerkosten (financiën, accountant, archief) en niet vallen onder de financiering van de SPUK.

Definitie Kosten ICAM – claim vanaf 1 januari 2024 t/m 31 december 2024

Alle (extra) kosten van de GGD'en gerelateerd aan de ICAM-claim, waaronder begrepen maar niet beperkt tot alle (extra) kosten die verband houden met:

- De behandeling van de door Stichting ICAM gestarte collectieve actie op basis van de Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (WAMCA) met betrekking tot het GGD-datalek van 2021.
- Alle door ICAM bij de GGD'en ingediende of nog in te dienen verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en de Wet open overheid (Woo) met betrekking tot de eerder ingediende claim COVID-19.
- Alle andere mogelijk nog volgende juridische en administratieve acties, waaronder eventuele exhibitieverzoeken.
- Alle kosten voor juridische bijstand en procesvoering die voortvloeien uit de ICAM-claim.
- Alle extra administratieve lasten die samenhangen met de afhandeling van de ICAM-claim.
- Alle schadebedragen die bij een gerechtelijke veroordeling of als gevolg van een schikking moeten worden vergoed.

Definitie Kosten Parlementaire Enquêtecommissie Corona (PECO) vanaf 1 januari 2024 t/m 31 december 2024

Alle (extra) kosten van de GGD'en gerelateerd aan de Parlementaire Enquêtecommissie Corona, waaronder begrepen maar niet beperkt tot alle (extra) kosten die verband houden met:

- De behandeling van verzoeken om informatie en de verplichtingen die voortvloeien uit de enquêteprocedure.
- Het verzamelen, analyseren en verstrekken van informatie aan de enquêtecommissie.
- De voorbereiding en ondersteuning van medewerkers en bestuurders bij deelname aan hoorzittingen en andere onderdelen van de enquête.
- Extra administratieve lasten die ontstaan door de enquête en de bijbehorende informatieverplichtingen.
- Eventuele kosten voor externe advisering of ondersteuning die nodig is om aan de enquêteverplichtingen te voldoen.

1.3 Nadere toelichting bij het invullen van en interne controle op het format.

Algemene Uitgangspunten

- 1) De GGD maakt een specifiek corona-dossier, waarin relevante documenten en onderbouwingen zijn vastgelegd. Voor alle posten geldt dat er een deugdelijke onderbouwing en motivatie moet zijn van de gehanteerde toerekening en waar de posten zijn opgenomen in de verantwoording. Indien relevant voor het begrip van de verantwoording voegt de GGD die toe aan de toelichting op de verantwoording (zie bijlage 1). VWS behoudt zich het recht voor om aanvullende verantwoordingsinformatie op te vragen.
- 2) Kosten die op een andere wijze worden vergoed kunnen niet dubbel worden gedeclareerd en komen niet voor vergoeding in aanmerking (bijvoorbeeld kosten die vergoed worden door zorgverzekeraars).
- 3) Niet alle GGD 'en voeren dezelfde taken uit. Taken die worden uitgevoerd en die een andere financiering kennen zoals bijvoorbeeld de Regionale Ambulancevoorziening, Veilig Thuis en leerplicht vallen buiten de meerkosten regeling, tenzij er inzet is gepleegd voor COVID-19 die tot meerkosten heeft geleid en die niet door een andere financiering worden gedekt.
- 4) Ook voor overhead geldt dat alleen additionele gerealiseerde kosten als meerkosten kunnen worden meegenomen. Additionele kosten zoals extra huur pand, extra ICT, extra telefoonkosten, inhuur HRM etc. kunnen als meerkosten worden gedeclareerd.
- 5) Alleen daadwerkelijk gemaakte (meer)kosten (stelsel baten en lasten) vallen onder de regeling. Dotaties aan Reserves of aan voorzieningen zijn geen meerkosten en kunnen **niet** via de meerkostenregeling worden gedeclareerd bij VWS.
- 6) De meerkostenregeling kan nooit leiden tot een covid-gerelateerd resultaat. Toepassen van de meerkostenregeling is budgetneutraal voor de exploitatie van de GGD.
- 7) Het BBV schrijft voor dat toekomstige kosten waar geen prestatie tegenover staat in het lopende jaar moeten worden genomen. VWS vergoedt alleen gerealiseerde kosten (baten- en lastenstelsel). Dotaties aan voorzieningen en reserves kunnen niet in de verantwoording meerkosten worden verwerkt (zie punt 5).
Onttrekkingen aan de voorziening, met uitzondering van vrijval, gelden als gerealiseerde kosten. Dit betekent dat de GGD op basis van de begroting doorlopende verplichtingen een voorziening op de balans moet opnemen. Tegenover de voorziening staat op de balans - op basis van de toezegging van VWS dat de doorlopende verplichting onder de meerkosten valt (zie financiële bijlage bij de kaderbrief 18 november 2022) - een nog te ontvangen bedrag van VWS. In de volgende jaren worden de gerealiseerde kosten, die aan de voorziening of reserve worden onttrokken, gedeclareerd.

1.4 Specifieke toelichting bij het verantwoordingsformat

Doorlopende verplichtingen (vanaf 1-1-2024 tot en met 31 december 2024)

- 1) Vul hier de gerealiseerde kosten (baten- en lastenstelsel) die vallen binnen de definitie van doorlopende verplichtingen in, gespecificeerd naar de soort kosten die in bijlage 1 zijn benoemd (blok doorlopende verplichtingen). De conform BBV verwerkte kosten in de voorzieningen (dotaties aan de voorzieningen) en de vrijval daarvan, voor zover deze niet als onttrekking kwalificeert, moeten niet worden ingevuld.

Kosten Icam claim (vanaf 1-1-2024 tot en met 31 december 2024)

- 1) Vul hier de gerealiseerde kosten ICAM in, zowel kosten juridische ondersteuning als eventueel gerealiseerde kosten van claims.

De verantwoordings- en controle instructie is gestuurd naar:

- Directeuren van GGD 'en
- Leden van het strategisch Bedrijfsvoeringsoverleg GGD 'en (SBOG)

Publicatie van de instructie geschiedt via de website van de NBA.

De verantwoording meerkosten inclusief controleverklaring moet voor 1 september 2025 gestuurd naar _DienstpostbusFAPDC19@minvws.nl.

Deel 2 Normenkader

Regelgeving van de verantwoordingsbasis

De uitgangspunten voor meerkostenregeling 2024 liggen vast in de onderstaande documenten. Deze zijn als bijlage bijgevoegd.

- Brief VWS 20 juni 2020 (kenmerk 1722497-208190-PG)¹
- Brief VWS 28 september 2020 (kenmerk 1720107-208036-PG)
- Rapport AEF meerkosten voor GGD 'en ten gevolge van Corona, 5 augustus 2020
- Format aanvraag voorschot meerkosten (zie bijlage 1)
- De richtsnoeren van de Europese commissie (2020/C 108 I.01)
- Brief VWS 24 februari 2021 kenmerk 1831407-218748-PDC19
- Brief VWS 25 maart 2021 kenmerk 1848261-220036-pdc19
- Brief VWS 19 juli 2021 kenmerk 3328466-1012630
- Brief VWS 23 juli 2021 kenmerk 3232930-1013130-pdc19
- Brief VWS 5 november 2021 – kenmerk 3279403-1019453-PDC19
- Brief VWS kenmerk 3332419-1025910-PDC19
- Brief VWS 14 Oktober 2022 opdrachtbrief – kenmerk 3447167-1037332-PDCV
- Brief VWS 18 november 2022 –kaderbrief met financiële bijlage -kenmerk 3450147-1037590-PDCV
- Brief VWS 7 februari 2023 aanpassing testbeleid kenmerk 3505422-1042906-PDCV
- Brief VWS 7 april 2023 aanpassing kaderbrief kenmerk 3560643-1045727-PDCV
- Brief VWS 30 augustus 2023 doorlopende verplichtingen kenmerk 3659592-1052227-PDCV

¹ GGD GHOR nl heeft een aanvullende toelichting bij de brief van 20 juli 2020 naar de Directeuren Publieke gezondheid (DPG) gestuurd op 21-6-2020.

Deel 3 Aanwijzingen voor accountant

Dit onderdeel is bestemd voor de accountant van de GDD. Het bespreekt de uit te voeren werkzaamheden en de hierbij te hanteren criteria.

NB daar waar gesproken wordt over meerkosten wordt bedoeld de meerkosten die betrekking hebben op de doorlopende verplichtingen vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 voortvloeiend uit contracten aangegaan voor 1 juli 2023 en de kosten i.v.m. de ICAM claim en Parlementaire Enquête vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

1. Voor de controle zijn de beroepschriften voor accountants van toepassing, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) en de relevante Nadere Voorschriften Controle en overige standaarden (NV COS).
2. De accountant voert de controle uit in overeenstemming met het Nederlandse recht, waaronder ook de controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en deze verantwoordings- en controle instructie vallen.
3. Ingegeven door het normenkader en het hanteren van de Bado controleert de accountant in hoeverre de verantwoording meerkosten in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met het normenkader zoals vastgelegd in deel 1 en deel 2 van deze verantwoordings- en controle instructie.
4. Het doel van deze verantwoordings- en controle instructie is niet om de aanpak van de controleopdracht voor te schrijven. De accountant is zelfstandig verantwoordelijk voor het uitvoeren van voldoende werkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie dat de verantwoording meerkosten in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met het normenkader.
5. De accountant neemt kennis van de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Hiervoor kan hij zich richten op de opzet, het bestaan en de eventuele werking van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) rondom de totstandkoming van de verantwoording en de meerkosten, indien en voor zover hij verwacht te kunnen steunen op een effectieve werking van de AO/IC.
6. De volgende toets- en aandachtspunten worden specifiek aan de accountant meegegeven voor de controle:
 - vaststellen dat de gedeclareerde kosten voldoen aan de bepalingen zoals opgenomen in het normenkader;
 - vaststellen dat geen dubbele financiering heeft plaatsgevonden;
 - vaststellen dat geen verschuiving van kosten heeft plaats gevonden van reguliere exploitatiekosten naar de meerkosten;
 - vaststellen dat de kosten in de juiste categorie in de tabel van de meerkosten zijn verwerkt.
 - van de gedeclareerde kosten moet de accountant kunnen vaststellen dat deze voortkomen uit een eerder aangegane verplichting (voor 1 juli 2023) op basis van het bevel van de minister.
7. De accountant stelt vast dat de Europese aanbestedingswet- en regelgeving is nageleefd. Er gelden voor COVID-19 bijzondere kaders ten aanzien van de aanbestedingsregels. Zie hiervoor onder meer de Richtsnoeren van de Europese Commissie betreffende het gebruik van het kader voor overheidsopdrachten in de door de COVID-19-crisis veroorzaakte noodsituatie (2020/C 108 I/01).
8. De accountant stelt vast dat alleen gerealiseerde (meer)kosten (baten- en lastenstelsel) zijn gedeclareerd. Verwerkte dotaties aan voorziening en reserves gelden als niet gerealiseerde kosten en worden niet gedeclareerd.

Betrouwbaarheid en materialiteit

Voor de verantwoording meerkosten" geldt dat de controle zodanig behoort te worden ingepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording meerkosten geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden van materiaal belang bevat (waarbij de normen voor invulling van de verantwoording zijn vastgelegd in deel 2 van deze instructie en verder zijn uitgewerkt in deel 1 van deze instructie.

Onder het begrip redelijke mate van zekerheid wordt verstaan dat de controle met een betrouwbaarheid van 95% en een nauwkeurigheid van 99% moet worden uitgevoerd. Dit betekent dat de controle zodanig moet worden gepland en uitgevoerd dat met een betrouwbaarheid van 95% kan worden vastgesteld dat niet meer dan 1% van de totaal verantwoorde meerkosten niet in overeenstemming is met het normenkader zoals vastgelegd in deel 2 van deze instructie.

Het totaalbedrag van de gedeclareerde meerkosten (bijlage 1 'totaal') vormt de omvangsbasis waarop de toleranties moeten worden toegepast. Voor de strekking van de controleverklaring gelden de volgende toleranties zoals deze zijn opgenomen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden in artikel 4, lid 2.

Van fouten in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat de verantwoording meerkosten onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van het in deel 2 van deze verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten Covid bedoelde normenkader. Fouten worden in absolute zin opgevat. Salderen van fouten is daarom niet toegestaan.

Van een onzekerheid in de controle is sprake indien geen voldoende en geschikte (controle-) informatie beschikbaar is om posten in de verantwoording meerkosten als goed of fout aan te merken.

Overige

VWS kan besluiten om een dossierreview te laten uitvoeren op de door de accountant uitgevoerde controle voor de meerkosten in het kader van de jaarrekeningcontrole VWS zoals genoemd in artikel 6.1 van de Comptabiliteitswet 2016.

Bijlage 1: Format verantwoording meerkosten 2024

Verantwoording meerkosten COVID-19 2024	
Kostenspecificatie (kosten incl BTW opgeven)	kosten 2024
Periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 doorlopende verplichtingen	
Salarissen, transitievergoeding en WW	
Overige personele kosten	
Kosten Locaties	
Activa	
Overige meerkosten	
Periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 kosten Icam-claimen en Parlementaire Enquête	
Kosten Icam	
Kosten Parlementaire Enquête	
Juridische kosten	
Totaal	€ 0,00

Deze verantwoording is opgesteld in overeenstemming de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten COVID-19 GGD. Toelichting van de grondslagen zo nodig aanvullen - indien relevant voor (het begrip van) de verantwoording - met gehanteerde uitgangspunten voor toerekening, minder kosten en gehanteerde uitwerking van het normenkader en de definities ingeval van aspecten die judgemental van aard zijn.

Bijlage 2: format controle verklaring

De accountant dient dit model voor de controleverklaring nog aan te passen aan de meest recente NBA-voorbeeldtekst 10.3: 'Controleverklaring bij een subsidiedeclaratie in de (semi)publieke sector' ten tijde van het opstellen van het rapport en af te stemmen op de specifieke situatie.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van GGD [.....]

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde, door ons voor identificatiedoeleinden gestempelde, financiële verantwoording ingevolge meerkosten Covid-19 over de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 (hierna: de financiële verantwoording) van GGD [.....] te [.....] gecontroleerd.

Naar ons oordeel, is de financiële verantwoording ingevolge meerkosten Covid-19 over de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 van GGD [.....], in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgesteld in overeenstemming met de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten Covid-19 GGD. De financiële verantwoording sluit met een bedrag van in totaal € [.....].

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controle-standaarden en de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten Covid-19 GGD vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële verantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van[naam GGD] zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in het gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de toelichting van de financiële verantwoording waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De financiële verantwoording is opgesteld voor het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de voorzitter van de Veiligheidsregio met als doel (naam GGD) in staat te stellen te voldoen aan de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten COVID-19. Hierdoor is de financiële verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.

Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de directie² van GGD [.....] , het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de voorzitter van de Veiligheidsregio en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van de directie voor de financiële verantwoording

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verantwoording in overeenstemming met de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten Covid-19. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opstellen van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële verantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële verantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten Covid-19 GGD, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte,

² Directie of andere soortgelijk orgaan

het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële verantwoording en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de financiële verantwoording staan.
- het evalueren of de financiële verantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

[Plaatsnaam, datum]

[Ondertekening]